

Міністерство освіти та науки України
ЗШ №2

Конспект уроку
на тему
«Г.К. Андерсен. "Соловей".
Соловей як втілення сили природи й мистецтва»

Підготувала і провела
вчитель зарубіжної літератури
Тимків Н. М.

м. Івано-Франківськ
2018

Тема. Г.К. Андерсен. "Соловей".

Соловей як втілення сили природи й мистецтва.

Мета: продовжити знайомство учнів із творчістю Г.К.Андерсена; ознайомитись зі змістом казки «Соловей»; розкрити суть протиставлення «справжнього» і «штучного»; розвивати навички виразного читання, виділення головного, переказ і коментування ключових епізодів; виховувати любов і повагу до мистецтва, естетичні смаки учнів.

Обладнання: портрет Г.К. Андерсена, ілюстрації до казки "Соловей", роздатковий матеріал для роботи в групах, фонозапис співу солов'я, "чарівна" торбинка (із речами, які "належать" героям казок Андерсена)

Хід уроку

Ми приходимо у світ для того,
щоб збагнути красу,
утвердити, створити її.
В.О. Сухомлинський

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань, умінь, навичок.

1. Вступне слово вчителя про казкаря Г.К. Андерсена:

— Пригадайте казкову історію про гидке каченя, яке всі зневажали, ображали і яке потім перетворилося на прекрасного лебедя. Приблизно так було і в житті Ганса Крістіана Андерсена, який народився в бідній сім'ї і, не маючи коштів для здійснення мрії, наполегливо працював, учився, шукав своє покликання, фантазував, писав, поки нарешті не досяг успіху й не став одним із кращих казкарів світу. Вдячні читачі ще за життя казкаря поставили йому пам'ятники, причому не лише йому, а й казковим героям, що вийшли з-під його пера. До цього часу існує висока міжнародна премія імені Г. К. Андерсена за найкращу дитячу книгу.

2.Короткі розповіді учнів про письменника.

3. Гра "Речі із "чарівної" торбинки" (горошина - "Принцеса на горошині", жмут кропиви - "Дикі лебеді", ліжко Дюймовочки в горіховій шкаралупі, велика сніжинка, скалки дзеркала - "Снігова королева", паперовий кораблик - "Стійкий олов'яний солдатик", велика голка - "Циганська голка", ялинка...)

Чого навчають, чим приваблюють казки Андерсена?

4. Коментар учителя

— Надзвичайна привабливість казок Андерсена криється в чарівній простоті, у доброму ставленні письменника до світу й до людей, в умінні у звичайнісіньких предметах та подіях бачити казку. Андерсен як справжній чарівник легко проникав у душу дитини, чоловіка, жінки, простого садівника й знатного пана, дрібного чиновника й придворного вельможі. Навіть там, де

автор бачив недосконалість, прагнув відшукати хоч щось гарне, бо вірив, що добро існує в усьому. Отже, як і герої народних казок, і персонажі казок інших письменників, герої Андерсена вчать добра й справедливості, віри в майбутнє, уважного ставлення до кожної людини, милосердя та співчуття до слабших.

III. Мотивація навчальної діяльності. Оголошення теми й мети уроку

Слово вчителя. Казковий світ Андерсена допоможе нам збагнути красу, яка нас оточує і зрозуміти силу Мистецтва.

- Але перед тим як ми працювати над казкою, давайте з'ясуємо, що ми знаємо про невеличку пташку – соловейка?

- Чому саме його вибрав Андерсен для свого твору?

- Що ви знаєте про пташку?

- З чим асоціюється у вас соловей?

Про що ви згадуєте? (Так, звісно, це весна, сонце, гарний настрій, краса, приємний спів, відчуття спокою, гармонії)

То б то людина, навіть взимку, а бо коли їй сумно чи погано, може згадати про соловейка і в її душі стане тепліше, бо з його образом людина зразу відчує весняне тепло, гарний спів, красу природи ...

А тепер хочу зачитати більш науковий текст про соловейка.

Зачитати: Соловей - невеличка пташка коричнево-сірого кольору.

Попри звичайний вигляд спів пернатого неповторний. Соловей дуже моторний і спритний, його побачити серед природи дуже важко. Тільки солов'їні трелі вкажуть, що він десь поблизу. Птахи перелітні, з вирію повертаються пізно навесні. Співають від весни до початку літа. Потім зайняті клопатами про пташенят. Співає птах дуже старанно. Сидить непорушно, тільки тремтить його горлечко. Кожний соловей має свою особисту пісню.

Цікаво, що за солов'їним співом люди здавна роблять погодній прогноз. Якщо навесні пернатий співає всю ніч, значить буде тепла сонячна погода.

- То ж давайте переселимося у світ казки, яка так і називається "Соловей"

IV. Робота по темі уроку

Робота з текстом

- Де відбувається дія казки?

- Чи дійсно те, що "богдиханів палац був найкращий у світі"?

- Давайте звернемо увагу на те, із чого був зроблений палац.

- А де ж починається справжнє життя?

- Знайдіть опис місць, де живе соловей?

- Чи знав імператор, що в його володіннях живе соловей?

- А хто знав про це?

2. Слово вчителя. Не здається вам, що соловей і мешканці палацу живуть по-різному, в різних світах? Щоб відповісти на питання: чим відрізняється життя солов'я від життя імператора попрацюємо в групах.

3. Одна група розповідає і зачитує, як жилося штучному солов'ю, а друга шукає в тексті і зачитує як ставилися до пташки прості мешканці

Зачитати:

Дівчинка: «Господи, чого ж бо я не знала соловейка! Я його слухаю, коли іду провідати свою хвору маму. Він так чудово співає, ніби мене цілує мама»

Рибалка: Я, убогий рибалка, кожної ночі іду витягати невода. Як заслухаюся співом соловейка, то й про свої злидні забуваю. Господи, як же гарно!.

Імператор Японії: «Я імператор Японії милувався красою богдыханового палацу, дивовижними квітами його саду, але найкращий за все соловейко».

Висновок: Живий соловей зовні не дуже гарний, але він – творіння природи, а живий голос – справжнє й вільне мистецтво, і хочеться сподіватися, що воно виправить усі пороки й недоліки людей.

Бесіда

- Але подивимося, що було далі.

-Як спів соловейка вплинув на богдыхана ? (зачитайте уривок з тесту с.86 1 азац)

-Що сталося із смерттю, яка сиділа на серці імператора? (уривок з тексту с. 90 2 абзац)

-Що зрозумів імператор? Красу і силу справжнього мистецтва.

-Послухаємо спів соловейка.(Звучить запис голос природи)

Асоціативний диктант (учні записують слова, котрі, як їм здається, близькі до образу справжнього солов'я).

Ми вже з вами говорили і підбирали слова, які асоціюються з солов'єм. Давайте продовжимо та запишемо ще і ті які зв'язані з нашим казковим солов'єм(весна, сонце, гарний настрій,.. Доброта, співчуття, милосердя, щирість,)

Запитання:

– Ось і закінчилася казка, Соловей урятував від смерті богдыхана, пообіцяв прилітати до нього і розповідати про справжнє «живе» життя. Так про що ця казка?

- А як ви розумієте «мистецтво» Які види мистецтва ви знаєте?

У широкому сенсі мистецтвом називають досконале вміння в якійсь справі, галузі; майстерність

- А що об'єднує всі види мистецтва? (Прагнення людини передати щось красиве, свої почуття через красу мистецтва)

-В чому сила цього мистецтва ?.

- Справжній спів - це мистецтво, творчість; вони впливають на людину і викликають особливі відчуття.

Підбиття підсумків

Казка допомагає нам зрозуміти справжню силу мистецтва, а ще те, що мистецтво повинне бути вільним і воно сильніше смерті. Лише жива душа, милосердя та співчуття стають запорукою справжньої краси.

Справжнє мистецтво зачіпає за живе і змушує відгукуватися усім серцем, і лише воно може виявитися сильнішим за смерть. Мистецтво – дивна сила.

У казки вражає й перемагає істинна, вільна краса всього живого і справжня непереможна сила та краса справжнього мистецтва.

Милуйтеся природою , насолоджуйтеся співом птахів, шелестом трав, красою мистецтва в різних його проявах і тоді у вашій душі завжди буде співати соловейко!

Зверніть увагу на наш епіграф. Не можна не погодитися з словами:
« Ми приходимо у світ для того,
щоб збагнути красу,утвердити, створити її.» В.О. Сухомлинський

Закінчити урок хочу віршем Марії Познанської

Співай, соловейку!

Аж гнеться калина від співу дзвінкого!
Це хто там співає? Не видно нікого.
Погляньте пильніш у калину рясну:
Ото соловейко стрічає весну.
Щебече, витьохкує, срібно сміється.
І де стільки сили у нього береться!
Такий же маленький, а як він співа,
Немовби до нас вимовляє слова.
Співа соловейко про сонце й хмаринку,
Про любу Україну , що квітне в барвінку .
А нам не наслухатись гарних пісень,
В садок під калину приходим щодень.
І дуже ми вдячні маленькій пташині.
Хоча вона взимку жила на чужині,
Та пісню принесла у рідний свій край ...
Співай, соловейку, ще дужче співай!

Запитання:

- Для Марії Познанської з чим асоціюється соловей?
- Так, це є один із символів України, рідного дому
- А які українські символи ви знаєте?

VII. Домашнє завдання: Написати твір- мініатюру за темою: «Велика сила маленької пташки».

Експрес-опитування за казкою Андерсена "Соловей" (зачитуються правильні й неправильні твердження, епізоди тексту, учні, відповідаючи, проставляють

"+" - відповідь "Так";

"-" - відповідь "Ні"

+1) Коли імператору доставили пакет із написом "Соловей", він вирішив, що це ще одна книга про солов'я.

+2)Імператор захотів, щоб солов'ї заспівали дуєтом. -3)Солов'ї чудово заспівали разом.

+4)"Заге краща пташка залишилася в нас!" - сказали придворні, коли соловей полетів до зеленого лісу.

+5)Спів штучного солов'я не сподобався бідним рибалкам.

+6)Тридцять три рази проспівав соловей той самий уривочок і зовсім не стомився.

-7)Після того, як сталася біда ,тільки раз на місяць дозволяли заводити штучного соловейка.

+8)Імператора спіткало лихо: він був при смерті.

-9)Бідолашний богдыхан майже не міг дихнути, наче в нього на грудях лежала чорна кішка.

-10)Музики ,музики! - кричав імператор. - Заспівай хоч ти, любя, осяяна пташко! І дорогоцінна пташка заспівала.

+ 11)Імператора врятував від смерті спів справжнього соловейка.

+12)Справжній соловейко бачив у очах імператора сльози під час свого співу, а сльози для серця співака - найкраща нагорода!

(Так - 8, ні - 4)

Взаємоперевірка виконаної роботи.

Слово вчителя. Ми працюємо з текстом казки «Соловей». Щоб визначити наші конкретні цілі ми маємо виконати такі завдання.

Кросворд. Ключові слова кросворду і є ключовими словами нашого уроку. (Соловей і імператор)

1. У палаці для соловейка стримів золотий ...
2. Ліс доходив до самого синього ...
3. Із чудової коштовної порцеляни був богдыханів ...
4. Мовив до солов'я урядовець: "Я маю честь запросити вас на..."
5. Сльози богдыхана, то була найкраща...
6. Двірське панство назвало соловейка невдячною ...
7. На богдыхана дивилися його погані і добрі вчинки. Бо на серці в нього сиділа...
8. Раптом за вікном почулася чарівна ...
9. А богдыхан сказав: "Доброго ..."

